

Vleesvarkenshouderij Verrijt te De Rips

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

28 december 2005 / rapportnummer 1456-51

commissie voor de milieueffectrapportage

College van burgemeester en wethouders
gemeente Gemert-Bakel
Postbus 10000
5420 DA GEMERT

uw kenmerk
RO/TA/MVG/3055

uw brief
29 september 2005

ons kenmerk
1456-46/HI/eh

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Vleesvar-
kenshouderij Verrijt te De Rips

doorkiesnummer
(030) 234 76 27

Utrecht,
28 december 2005

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Vleesvarkenshouderij van Verrijt te De Rips. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. N.G. Ketting
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Vleesvarkenshouderij Verrijt te De Rips

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Vleesvarkenshouderij Verrijt te De Rips

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over de Vleesvarkenshouderij van Verrijt te De Rips,

uitgebracht aan het College van burgemeester en wethouders gemeente Gemert-Bakel door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Vleesvarkenshouderij Verrijt te De Rips,

de secretaris

ir. V.J.H.M. ten Holder

de voorzitter

ir. N.G. Ketting

Utrecht, 28 december 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. ALGEMEEN OORDEEL	2
2.1 Stankbeoordeling.....	2
2.2 Mma en argumentatie voor het voorkeursalternatief.....	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 september 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1a. Brief van het bevoegd gezag d.d. 8 december 2005 waarin zij te kennen geeft het advies van de Commissie voor aanvulling niet over te nemen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 185 d.d. 23 september 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

P.J. en M. Verrijt in de Rips hebben het voornemen om een nieuwe varkensstal te realiseren met een capaciteit van 4032 vleesvarkens op een nieuw bouwblok. De huidige stallen op het bestaande bouwblok worden afgebroken. Omdat het een uitbreiding/wijziging betreft van meer dan 3000 vleesvarken plaatsen is het project m.e.r.-plichtig.

De m.e.r. procedure is opgestart in 2004. Bij de start was de provincie Noord-Brabant het bevoegde gezag. Als gevolg van de wijziging van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb) in 2005 is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert bevoegd gezag geworden. Bij brief van 29 september¹ heeft de gemeente Gemert de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 23 september 2005 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 7 december 2004 door de gemeente Gemert-Bakel;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het bestemmingsplan. Is dat niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling.

Tussentijds heeft de Commissie kenbaar gemaakt aan de gemeente Gemert dan naar haar oordeel essentiële informatie ontbreekt in het MER. De Commissie heeft geadviseerd aanvullende informatie te verstrekken om in de tekortkomingen te voorzien. De gemeente Gemert heeft daarop te kennen gegeven⁸ dat zij het advies tot aanvulling van de Commissie niet overneemt.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10

⁸ Bijlage 1a.

2. ALGEMEEN OORDEEL

De Commissie is van oordeel dat er **in het MER essentiële informatie ontbreekt**. Hierdoor kan het milieubelang onvoldoende meegewogen worden bij de besluitvorming.

De essentiële informatie die ontbreekt heeft betrekking op:

1. de wijze waarop de stankbeoordeling heeft plaatsgevonden;
2. de argumentatie voor het meest milieuvriendelijke alternatief en het voorkeursalternatief.

Onderstaande paragrafen bevatten een toelichting op deze onderwerpen.

2.1 Stankbeoordeling

Bij veehouderij is de stankbeoordeling voor de leefomgeving een belangrijk aspect, dat zowel bij het MER als bij de vergunningverlening aandacht krijgt. De vergunningverlening vindt al geruime tijd plaats op grond van een beoordeling met de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder, alsmede met de zogenaamde cumulatiebrochure. Deze beoordeling is grotendeels door de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State gevolgd. Inmiddels heeft zij een wettelijke status gekregen in de Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden (op grond van de Reconstructiewet) met de daarbij behorende regeling stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkeling- en verwevingsgebieden.

Er is echter een spanning tussen bovengenoemde beoordeling en de daadwerkelijk optredende stankhinder. De stankhinder blijkt dikwijls prominenter te zijn dan volgens de stankbeoordeling bepaald was. Dit komt doordat de richtlijn is gebaseerd op ervaringskennis die slechts rekening houdt met het aantal dieren en het stalsysteem, en deze relateert aan minimale afstanden tot bebouwing. Daarbij wordt geen rekening gehouden met andere bedrijfsaspecten die de stankhinder beïnvloeden. De grafiek van de richtlijn beperkt zich bovendien tot bedrijven met een omvang tot 2500 mestvarkeneenheden. Omdat het bedrijf van P.J. en M. Verrijt groter is, wordt de grafiek geëxtrapoleerd en is zij in de wet ingevuld met een wiskundige formule. Of deze extrapolatie kan worden toegepast is niet in de praktijk getoetst.

Gezien de ervaringen (meer stank dan met de richtlijn en de wet stankemissies veehouderijen berekend), kan gesteld worden dat deze regelingen onvoldoende basis bieden voor een correcte stankbeoordeling. Zij heeft daarom in haar richtlijnenadvies geadviseerd om een betere methodiek toe te passen ter bepaling van stank. Dit advies is overgenomen in de door de provincie vastgestelde richtlijnen. Met een geurverspreiding model op basis van het aantal geurghinderden is een juiste beoordeling van stankhinder mogelijk. Op deze wijze wordt een zo nauwkeurig mogelijke inschatting van de stankemissie van het betreffende bedrijf en de omliggende bedrijven op omliggende woningen verkregen, rekeninghoudend met specifieke omgevingsfactoren. In het ontwerp voor de nieuwe Geurwet voor veehouderijen die recent naar de Tweede Kamer is verzonden, is het hanteren van een verspreidingsmodel opgenomen.

Het MER besteedt geen aandacht aan een cumulatieve beoordeling van stank. Bij de aangevraagde situatie is ten opzichte van de bestaande situatie sprake van een toename van geureenheden. Op grond van de Europese Richtlijn nr. 96/61/EG van de Raad van de Europese Unie van 24 september 1996 inzake

geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEG L 257), is sprake van een toename van milieu-effecten. Uitvoeren van de IPPC-toets betekent dan: beoordelen of er in een concrete situatie sprake is van een wijziging van de kenmerken van de installatie met 'belangrijke (toename van de) verontreiniging'. Met andere woorden dat er sprake is van 'negatieve en significante effecten'. Een mogelijk instrument dat daarvoor enig inzicht kan verstrekken is een cumulatieberekening op basis van het verspreidingsmodel.

- De Commissie adviseert om voorafgaand aan besluitvorming nieuwe aanvullende informatie te verstrekken over het aantal geurghinderden op basis van een geurverspreidingsmodel.

2.2 Mma en argumentatie voor het voorkeursalternatief

Het MER stelt dat de voorgenomen initiatief is gelegen in de directie nabijheid, 800 meter, van kwetsbare natuur (A gebied) en een stilte gebied De Stippelberg op circa 2500. Verder is het bedrijf gelegen op circa 3600 meter van een Vogelrichtlijn- en Habitat gebied De Bult. De achtergronddepositie voor de verschillende kwetsbare gebieden is zwaar overbelast namelijk 3210 mol/zuur/ha/jaar (RIVM, 2003) Het initiatief is tevens gelegen in een gebied met een aantal (burger) bebouwingen (zie opmerkingen bij paragraaf "geur"). Gegeven de zwaar overbelaste verzuringssituatie zal bij de keuze voor een meest milieuvriendelijk alternatief een hoge ammoniakreductie zeer zwaar moeten wegen.

Het MER kiest als voorkeuralternatief voor een chemische luchtwasser met een reductiepotentie van 70%. De initiatiefnemer concludeert dat het voorkeurs alternatief tevens het MMA is.

Het MER bespreekt ook een variant, Variant 2. Dit is een gecombineerde wasser bestaande uit een chemische luchtwasser (95%) in combinatie met een biologische luchtwasser. De laatste trap (biologische wasser) kan ook gerealiseerd worden met een biologisch filter. Daarmee zijn goede ervaringen opgedaan in Duitsland. Deze biologische wasser/biofilter realiseert niet alleen een hoger ammoniakreductie, maar ook een effectievere stankbestrijding.

De keuze tussen Variant 2 en het voorkeursalternatief is in het MER in hoofdzaak gebaseerd op het hoger energieverbruik van variant 2 ten opzichte van het voorkeurs alternatief. In het voorkeursalternatief komt het MER op een totaal energieverbruik van 41 KWh/varkensplaats. In Variant 2 neemt volgens het MER het energieverbruik ten opzichte van het voorkeurs initiatief sterk toe, namelijk tot ruim 74 KWh/vleesvarkensplaats. Dit is onwaarschijnlijk. Uit de recent gebouwde gecombineerde wasser in de praktijk blijkt dat er slechts een marginale toename is van het energieverbruik. De voornaamste reden is dat de huidige wasser beter gedimensioneerd en geïnstalleerd worden. Daarnaast speelt dat door een biologische wasser als tweede trap achter de chemische wasser te installeren, het energie verbruik alleen toeneemt vanwege de drukval over de biologische wasser zelf. Aangezien de binnenkomende lucht van de biologische wasser niet nogmaals de weerstand van het gehele centrale ventilatiesysteem (is al gebeurd bij de berekening van de chemische wasser) hoeft te overbruggen en de ventilatielucht al grotendeels door de chemische wasser ontdaan is van stof, is de toename

van de weerstand en daarmee de extra energieconsumptie veel geringer dan het MER in de berekeningen aangeeft⁹.

Omdat Variant 2 (de gecombineerde wasser) zowel ammoniak en stank beter reduceren en de energiekosten in veel mindere mate toenemen als wordt verondersteld, is naar de mening van de Commissie variant 2 het Meest Milieuvriendelijke Alternatief.

- De Commissie concludeert dat in het MER het voorkeursalternatief ten onrechte wordt benoemd als meest milieuvriendelijk alternatief. Zij adviseert de keuze voor het voorkeursalternatief nader te beargumenteren.

⁹ Tijdens een oriënterende studiereis in Duitsland en in Nederland is op praktijkbedrijven ook nauwelijks sprake van een duidelijke toename van het energieverbruik en blijkt deze ook op circa 30 KWh/vleesvarkensplaats te liggen.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport Vleesvar-
kenshouderij Verrijt te De Rips

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 september 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

gemeente Gemeert-Bakel		Onderwerp: Milieueffectrapportage
Commissie voor de milieu-effectrapportage		Uw brief: --
ingekomen: 30 SEP. 2005		Uw kenmerk: --
nummer:		Ons kenmerk: RO/TA/MVG/3055
dossier: 1456-324/m35 5 X		Bijlage(n): 15
kopie naar: eh		

Commissie voor de Milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Gemert: 29 september 2005
Verzonden: **29 SEP. 2005**

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zenden wij u de Milieueffectrapportage voor een aanvraag vergunning op grond van de Wet milieubeheer voor het vleesvarkensbedrijf van P.J. en M. Verrijt, aan de Burgemeester Nooijenlaan 15 in De Rips. Deze is op 26 juli 2005 bij ons binnengekomen, met aanvullende exemplaren op 27 september 2005.

De ontvangst van de Milieueffectrapportage zullen wij op 23 september 2005 bekend maken in het plaatselijke weekblad en in de Nederlandse Staatscourant. Een exemplaar van de daarop betrekking hebbende kennisgeving treft u hierbij aan.

Wij verzoeken u ons uiterlijk 12 december 2005 te adviseren over het Milieueffectrapport.

Indien u over de inhoud van deze brief vragen heeft, kunt u dagelijks tussen 09:00 en 12:30 contact opnemen met Loket Bouwen en Wonen, telefoonnummer: (0492) 37 85 00 of e-mail: gemeente@gemert-bakel.nl (onder vermelding van ons kenmerk van deze brief).

Postadres
Postbus 10.000
5420 DA Gemert

Gemeentehuis
Ridderplein 1
Gemert

Telefoon
(0492) 37 85 00
Fax
(0492) 36 63 25
e-mailadres
gemeente@gemert-
bakel.nl

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN GEMERT-BAKEL,
namens dezen,
de coördinator Ruimtelijke Ontwikkeling,

A.M. Aerts

Bijlagen: 5 maal kennisgeving publicatie Milieueffectrapport
5 maal Milieueffectrapportage varkenshouderij P.J. en M. Verrijt
2 maal Tekening behorende bij Milieueffectrapport

Bankrekening
28.50.02.708
Postbankrekening
10.69.661

BIJLAGE 1a

Brief van het bevoegd gezag d.d. 8 december 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

gemeente 	Gemeert-Bakel Commissie voor de milieu-enerciereportage ingekomen : 13 DEC. 2005 nummer dossier 1456-44 kopie naar : HL eh	Onderwerp: MER gebroeders Verrijt Uw brief: Uw kenmerk: Ons kenmerk: RO/TA/MVG/3055 Bijlage(n): -- Gernert, 8 december 2005 Verzonden: 9 DEC. 2005
--	---	--

Commissie voor de MER
T.a.v. N.G. Ketting
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Geachte heer/mevrouw Ketting,

Op 25 november 2005 heeft er een werkbespreking plaatsgevonden in het kader van de MER van de gebroeders Verrijt, voor het adres Burgemeester Nooijenlaan 15 in De Rips.

Graag willen wij u verzoeken in deze zaak een advies aan ons uit te brengen.

Indien u over de inhoud van deze brief vragen heeft, kunt u dagelijks tussen 09.00 uur en 12.30 uur contact opnemen met Loket Bouwen en Wonen, telefoonnummer: (0492) 37 85 00 of e-mail: gemeente@gemert-bakel.nl (onder vermelding van ons kenmerk van deze brief).

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDER VAN GEMERT-BAKEL,
namens dezen,
de coördinator Ruimtelijke Ontwikkeling,

b/w
A.M. Aerts

Postadres
Postbus 10.000
5420 DA Gemert

Gemeentehuis
Ridderplein 1
Gemert

Telefoon
(0492) 37 85 00

Fax
(0492) 36 63 25

e-mailadres
gemeente@gemert-bakel.nl

Bankrekening
28.50.02.708

Postbankrekening
10.69.661

Mogelijk kan tegen de inhoud van deze brief bezwaar worden gemaakt. Als deze mogelijkheid in de brief niet is aangegeven en u bezwaar wilt maken, neemt u dan direct contact op met de Afdeling Bestuur en Management Ondersteuning, werkteam Bestuurlijke en Juridische Zaken.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 185 d.d. 23 september 2005

Wet milieubeheer

Burgemeester en wethouders van Gemert-Bakel maken als bevoegd gezag, gelet op artikel 7.20, derde lid, van de Wet milieubeheer, het volgende bekend.

Op 26 juli 2005 hebben P.J. en M. Verrijt aan de Burgemeester Nooijelaan 15, 5764 RG in De Rips medege-deeld dat zij voornemens zijn een verandering in het veebedrijf te realiseren aan het adres Burgemeester Nooijelaan 15 in De Rips, kadastraal bekend als sectie A, nummers 4212, 4212 en 4021. Deze activiteit is onderworpen aan een Milieueffectrapportage ingevolgd het Besluit milieueffectrapportage 1994 jo. artikel 7.4 van de Wet milieubeheer.

U kunt de Milieueffectrapportage inzien van 26 september 2005 tot en met 7 november 2005 bij Loket Bouwen en Wonen in het gemeentehuis aan Ridderplein 1 te Gemert. Dit kan op maandag van 9.00 uur tot 12.30 uur en van 17.00 uur tot 19.00 uur, op dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van 9.00 uur tot 12.30 uur. Ook kunt u een afspraak maken om buiten de bezoeken de Milieueffectrapportage in te zien.

Gemotiveerde zienswijzen kunnen tot en met 7 november 2005 schriftelijk bij ons worden ingediend. De ingediende zienswijzen worden ook ter inzage gelegd.

Bij het indienen van zienswijzen kan men verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

De zienswijzen moeten worden ondertekend en tenminste bevatten:

- a. uw naam en adres;
 - b. de datum;
 - c. een omschrijving van het besluit waarop de zienswijzen betrekking hebben;
 - d. de gronden van de zienswijzen.
- Tevens zal op maandag 31 oktober 2005 van 17.30 uur tot 18.00 uur een openbare zitting worden gehouden op het gemeentehuis. Hierbij krijgt men de gelegenheid tot een gedachtewisseling tussen de belanghebbenden over de Milieueffectrapportage. Tijdens deze zitting kan men mondelinge zienswijzen inbrengen tegen de Milieueffectrapportage.

*Gemert, 20 september 2005
Burgemeester en wethouders van
Gemert-Bakel,
Namens dezen,
De coördinator Ruimtelijke
Ontwikkeling,
A.M. Aerts.*

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: De heren P.J. en M. Verrijt

Bevoegd gezag: de gemeente Gemert-Bakel

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 14

Activiteit: realisatie van een nieuwe vleesvarkensstal voor 4032 vleesvarkens op een nieuw bouwblok. De huidige traditionele stallen op het bestaande bouwblok, waar momenteel 2.490 vleesvarkens gehouden worden, zullen worden afgebroken.

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 3 september 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 7 oktober 2004

richtlijnen vastgesteld: 15 november 2004

kennisgeving MER: 23 september 2005

toetsingsadvies uitgebracht: 28 december 2005

Bijzonderheden: In het richtlijnenadvies heeft de Commissie de volgende hoofdpunten voor het MER benoemd:

- de kwantitatieve omschrijving van geurhinder vanuit de stallen in termen van mestvarkeneenheden (mve) en stankcirkels;
- een kwalitatieve omschrijving van de geurhinder voor de omwonenden;
- de toekomstige emissie van ammoniak van het gehele bedrijf en de depositie van ammoniak in de nabijgelegen verzuringsgevoelige gebieden in relatie tot de achtergronddepositie van ammoniak;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming.

Het advies voor richtlijnen is ongewijzigd door de gemeente overgenomen.

Tussentijds is als gevolg van een wetswijziging het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel bevoegd gezag geworden.

In haar toetsingsadvies geeft de Commissie aan dat naar haar oordeel er in het MER essentiële informatie ontbreekt, namelijk ten aanzien van:

1. de wijze waarop de stankbeoordeling heeft plaatsgevonden;
2. de argumentatie voor het meest milieuvriendelijke alternatief en het voorkeursalternatief.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. H.J.M. Hendriks

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

dr.ir. N.W.M. Ogink (ts)

ir. N. Verdoes (rl)

Secretaris van de werkgroep:

drs. B.C. Rademaker (rl)

ir. V.J.H.M. ten Holder (ts)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
	20051031	verslag hoorzitting	Gemert	20051108

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Vleesvarkenshouderij Verrijt te De Rips**

P.J. en M. Verrijt in de Rips (gemeente Gemert-Bakel) hebben het voornemen om een nieuwe varkensstal te realiseren met een capaciteit van 4032 vleesvarkens op een nieuw bouwblok. De huidige stallen op het bestaande bouwblok worden afgebroken. Omdat het een uitbreiding/wijziging betreft van meer dan 3000 vleesvarken plaatsen is het project m.e.r.-plichtig

ISBN 90-421-1661-7